

Le Défi Jeunes Marins schrikte Gent wakker. Jonge Gentse (zee)scouts bouwden een Bantry Jol, zeilen en roeiden ermee en liepen vooral in de kijker.

Een jol voor de keizer

arolus Quinto is Latijn voor Karel de vijfde of Keizer Karel. Geboren in het jaar 1500 in het Prinsenhof in Gent en dit jaar gevierd voor de 500ste verjaardag. De zon ging nooit onder in zijn keizerrijk. Carolus Quinto is ook de naam van een boot, een Bantry Yole uit eind achttiende eeuw, die in Gent werd nagebouwd door een gelijknamige VZW. De jachtwerf "De Leie" en de Sea Scouts "De Wilde Eend" werkten er voor samen. Die roei- en zeilsloep luisterde niet alleen de feestelijkheden in Gent rond Keizer Karel op, maar zij kwam ook uit in de roei- en zeilwedstrijd "Le Défi Jeunes Marins 2000" in Douarnenez.

Dat Bretonse avontuur begon reeds met de bouw van deze 11,64 meter (jawell!) lange houten sloep door de VZW onder voorzitterschap van Charles Leten en met de steun van onder meer de stad Gent, de jachtwerf De Leie, het houtbedrijf Van Hoorebeke, de vastgoedmakelaars Turner & Partners. De zeescouts zouden haar bouwen op de werf "De Leie" in Gent als een soort opleidingsprogramma. De beheersing van een dergelijk project, van engagement tot uitvoering van het plan, strekt natuurlijk tot lering. En zo gebeurde ook alhoewel Hendrik Morael van de werf het grootste aandeel voor zijn rekening nam. Dat bouwen gebeurde binnen het kader van de Bretoense organisatie "Chasse Marée" die zich inzet voor het behoud van maritiem erfgoed en tradities en die ook "Le Défi Jeunes Marins 2000" in Douarnenez organiseerde. Zij slaagde er in zowat dertig boten door jongeren te laten bouwen waaronder de enige Belgische boot Carolus Quinto.

WAAROM EEN BANTRY YOLE?

Iets meer dan honderd jaar geleden was de jol een luxeschip dat officieren

van en naar de schepen voor de rede brengt. De matrozen mochten roeien maar als de wind goed stond hesen ze de zeilen, zodat de jol pijlsnel naar de luwte van de baai vaarde. De Bantry Yole verdiende haar naam toen de Fransen in 1796de Ieren kwamen helpen in de strijd tegen de Engelsen. Maar storm en ontij sloegen de Franse vloot uit elkaar. Om catastrofes te vermijden stuurt de commandant van het fregat de Resolue de jol uit voor hulp.

Ze landde in Bantry bay. De oorspronkelijke jol staat sindsdien te kijk in het National Maritime Museum. Ze is, mits enkele wijzigingen blijven bestaan en wordt dus nog steeds gebouwd. Temeer omdat ze zo uitstekend vaart.

Ze is ruim elf meter lang, twee meter breed, 0,8 m diepgang, 44 m zeiloppervlakte aan twee ongestaagde houten masten en een kleinere bezaanmast op de achterspiegel. Eik en lariks voor wrangen, spanten, kiel en de krachtelelementen zoals dolboorden en mastbanken. Een meesterwerk van 1.400 kg dat indruk maakt, vooral door zijn lengte, constructie en snelheid.

ZEILEN STRIJKEN BIJ HET OVERSTAGGAAN

Op de Belgian Boat Show zagen we reeds de sloep in wording en op 30 april werd zij te water gelaten. Afgezien van enige roeioefeningen vertrok de Carolus Quinto bijna onmiddellijk naar Bretagne waar voor het eerst werd gezeild. Zeilen zoals toen met ongestaagde houten masten en een emmerzeil met losse broek dat steeds aan de zijzijde van de mast staat en bij het overstag gaan gestreken wordt, naar de lijkant van de mast verhuist en weer gehesen wordt. Zeilen met de schoot in de hand en als enig beslag de doften (zitbanken).

Naast zeilen wordt de Bantry ook

geroeid zodra de wind tegen zit. Tien roeispanen aan boord en dus tien roeiers. Een stuurman, een man voorop en een op de spiegel. Samen een 13-koppige bemanning die ook als ballast dienst doet tijdens het zeilen en nodig is om alle manoeuvres met mankracht uit te voeren. De snelheid van de sloep met 11 meter waterlijn is indrukwekkend, zowel onder zeil als roeiend.

GEDISKWALIFICEERD

De Gentse boot won in Douarnenez de eerste wedstrijd en eindigde finaal vijfde. Een Franse krant schreef: "On remarque déjà que les marins d'eau douce ne se débrouillent pas mal du tout. Après tout, comme disait mon grand-père, c'est avec les paysans qu'on fait les meilleurs marins." Om het Franse chauvinisme toch te laten zegevieren werd de Gentse boot gediskwalificeerd omdat er drie meisjes aan boord waren die niet roeiden. Daarop dienden de Gentenaars een klacht in tegen de organisatie omdat de wedstrijd "Le Défi Jeunes Marins 2000" heette maar op andere boten kaalhoofdigen en baarden zaten die ouder waren dan 25 jaar. "Het kan verkeren", zei Bredero.

SLOTSOM:

Het project is geslaagd want de boot is gebouwd en de jongeren hebben enorm veel geleerd en hebben een liefde voor het maritieme ontwikkeld. "Het circuit van de Bantrysloep groeit, er zijn al 30 boten gebouwd en er is een nieuwe wereld geboren", zegt voorzitter Charles Leten. Hij hoopt dat de boot door jeugdverenigingen en bedrijven wordt gecharterd en dat er ook reünies komen van maritiem erfgoed. Tijdens de bootshow in februari, Sail Oostende in mei en op Paasdag in Blankenberge zal de Carolus Quinto aanwezig zijn.

WIM BERGEN